

VALORIFICAREA CERCETĂRILOR ROMÂNEȘTI REFERITOARE LA CIVILIZAȚIA CUCUTENI PRIN EXPOZIȚII INTERNAȚIONALE

Nicolae URSULESCU

Ca și alte domenii ale cercetării, arheologia din România a fost preocupată, încă de la începuturile sale științifice moderne, nu numai să descopere și să interpreteze vestigiile ale trecutului, dar și să facă cunoscute rezultatele cercetării, atât în țară, cât și peste hotare, din dorința de etalare cât mai largă a valorilor patrimoniului național. Această ultimă cerință devine cu atât mai stringentă când este vorba de vestigii nu numai cu valoare istorică, ci și cu o clară încărcătură artistică și spirituală, așa cum este cazul cu artefactele specifice civilizației de tip Cucuteni.

Descoperită cu peste 125 de ani în urmă, stațiunea arheologică de la Cucuteni-*Cetățuie* a devenit treptat simbolul celei mai strălucite civilizații a eneoliticului european, datorită produselor sale de excepție (în primul rând, ceramica și statuetele de lut ars), remarcate în toate tratatele de preistorie universală¹. Două caracteristici ale istoriei acestei culturi au concurat în mod deosebit la recunoașterea faptului că ea a reprezentat o adevărată civilizație în vremea sa. Este vorba de îndelungata sa existență și de extraordinara sa extindere teritorială. Cu fazele sale de început și de sfârșit (Precucuteni și Horodiștea-Erbiceni), ea a durat aproape un mileniu și jumătate, adică, în date radiocarbon calibrate, aproximativ între 5000 și 3500 î. Hr. De-a lungul existenței sale, comunitățile acestei culturi s-au extins treptat pe o suprafață de circa 350.000 km², ocupând un vast teritoriu, din estul Transilvaniei (aspectul Ariușd), peste

1 Astfel, chiar în prima sinteză asupra artei preistorice europene, aparținând lui M. Hoernes, se alocă un număr semnificativ de pagini prezentării vestigiilor cucuteniene (*Urgeschichte der bildenden Kunst in Europa. Von den Anfängen bis um 500 vor Chr.*, Wien, 1898, p. 210-215), deși cercetările referitoare la această civilizație se aflau încă în perioada de pionierat (N. Ursulescu, *Prima exegeză asupra descoperirilor cucuteniene într-o sinteză de artă preistorică europeană*, în *Mem.Ant.*, XXV-XXVI (2008-2009), 2010, p. 151-157).

toată Moldova istorică dintre Carpații Orientali și Nistru (aspectul Cucuteni) și în partea vestică a Ucrainei, până la Nipru (aspectul Tripolie). În felul acesta, civilizația Cucuteni-Tripolie a putut să influențeze, pentru o lungă perioadă de timp, viața materială și spirituală a mai multor populații, cu care se învecina în estul, sud-estul și centrul Europei, ceea ce a determinat recunoașterea rolului ei proeminent în cadrul eneoliticului european și chiar al întregii preistorii.

În consecință, cercetarea acestei civilizații a devenit una din temele importante pentru oameni de știință, în primul rând din țările pe teritoriul cărora se află vestigiile sale (România, Republica Moldova, Ucraina), dar și din alte state (Rusia, Polonia, Germania, Franța, Anglia, S.U.A. și altele), datorită numeroaselor mistere ce plutesc încă în jurul populației care a creat străvechea civilizație Cucuteni-Tripolie. În dezlegarea enigmelor ei nu sunt antrenati doar arheologii, ci, în spiritul interdisciplinar al științei moderne, se implică, tot mai profund, fizicieni, chimiști, biologi, geneticieni, geografi, geologi, istorici de artă, istorici ai religiilor, filosofi și lista ar putea continua, deoarece abordarea pluridisciplinară nu cunoaște, practic, limite.

Tocmai pentru lărgirea continuă a acestui spectru diversificat de abordare, muzeologia modernă consideră, ca fiind extrem de bine venită, prezentarea sistematică a vestigiilor arheologice în diferite țări ale lumii, deoarece, în felul acesta, categorii diverse de oameni, inclusiv specialiști din alte domenii, au ocazia să cunoască *de visu* patrimoniul istoric și artistic al altor popoare, putându-se lărgi câmpul de informare și comparare.

Odată cu deschiderea politică și culturală a României, după schimbările din 1989, etalarea valorilor arheologice din patrimoniul național a devenit una din căile cele mai sigure de afirmare a culturii, științei și spiritualității românești în lume. Desigur, în cadrul patrimoniului arheologic național, un loc important îl dețin vestigiile culturii Cucuteni, păstrate în importante colecții muzeale, universitare, academice sau particulare. Începând din 1997, guvernele României, prin Ministerul Culturii, au acordat și ele o atenție sporită realizării unor expoziții arheologice peste hotare, în cadrul cărora vestigiile culturii Cucuteni au deținut un loc privilegiat.

Începutul a fost făcut prin expoziția de la Thessaloniki, din 1997, sugestiv intitulată: „Cucuteni – ultima mare civilizație chalcolitică a Europei”² – când s-a redactat și un foarte valoros catalog în limba engleză, care s-a bucurat de o largă circulație și a devenit o lucrare de referință pentru cercetătorii străini, dornici să se informeze temeinic despre această civilizație.

După o pauză de un deceniu, Ministerul Culturii și Cultelor a dedicat anul 2008 civilizației Cucuteni, inițiind și sprijinind realizarea unor importante

2 C.-M. Mantu, Gh. Dumitroaia, Ares Tsaravopoulos (eds.), *Cucuteni. The last great Chalcolithic Civilisation of Old Europe*, Athens – Bucharest, 1997.

expoziții peste hotare, astfel că prezentarea acestei civilizații a cunoscut o adevărată „explozie”, pe parcursul a trei ani fiind deschise nu mai puțin de nouă expoziții.

Astfel, încă de la 18 octombrie 2007, Centrul Interdisciplinar de Studii Arheoistorice al Universității „Alexandru I. Cuza” din Iași, în colaborare cu Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” din Bacău, a deschis la *Accademia di Romania* din Roma, o expoziție de 47 de postere, dedicată civilizației cucuteniene, intitulată „Dallo scavo alla mostra” (De la săpătură la expoziție), în care erau prezentate publicului italian și reprezentanților unor școli arheologice străine (care funcționează la Roma) aspecte privind cercetarea acestei culturi, precum și o serie de descoperiri semnificative, referitoare la arta și spiritualitatea acestei străvechi populații. Expoziția a fost însoțită de un simpozion, dedicat aspectelor esențiale ale civilizației cucuteniene, în context european, la care au participat și profesori de la departamentul de arheologie al Universității *Sapienza* din Roma. Lucrările prezentate la simpozion au fost ulterior adunate, împreună cu posterele expoziției, într-un volum, redactat în limba italiană și distribuit la principalele universități și instituții de cercetare arheologică din Italia, cu scopul de a contribui la informarea cercetătorilor italieni interesați de problemele civilizației Cucuteni³.

Această expoziție de fotografii a fost urmată, la 17 septembrie 2008, de deschiderea, tot la Roma, dar de data aceasta pe teritoriul Vaticanului, în celebrul *Palazzo della Cancelleria*, a unei mari expoziții internaționale, dedicată complexului cultural Cucuteni-Tripolie, care a putut fi vizitată până la 1 noiembrie. A fost pentru prima oară, în istoria cercetării acestei civilizații, când cele trei state (România, Ucraina și Republica Moldova) pe teritoriul cărora au trăit odinioară comunitățile complexului cultural Cucuteni-Tripolie și-au reunit cele mai reprezentative descoperiri într-un ansamblu expozițional unitar, chiar dacă parcursul organizatoric nu a fost deloc lesnicios, fiind necesară depășirea unor deosebiri lingvistice, legislative și de opinii⁴. Din partea României, expoziția a fost pregătită de Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași, de Centrul Interdisciplinar de Studii Arheoistorice al Universității „A. I. Cuza” din Iași și de Fundația „Cucuteni pentru Mileniul III” din București, piesele provenind și de la muzeele din Piatra Neamț, Bacău, Botoșani, Suceava, Vaslui și Onești. Punctul de atracție maximă al expoziției l-a reprezentat reconstituirea unei locuințe cucuteniene, pe baza datelor reale culese din diverse cercetări arheologice; interiorul locuinței a fost amenajat

3 N. Ursulescu, Raluca Kogălniceanu, Cristina Crețu (a cura di), *Cucuteni. Tesori di una civiltà preistorica dei Carpazi*, Roma – Iași, 2008.

4 Comitetul de organizare a fost alcătuit din: Lăcrămioara Stratulat, Romeo Dumitrescu, Nicolae Ursulescu (România), Sergiy Krolevets, Yuriy Shylov, Anatoliy Gaidamaka (Ucraina), Eugen Sava, Valentin A. Dergacev (Republica Moldova).

cu piese autentice, ceea ce a conferit o notă sporită de veridicitate întregului ansamblu. Colaborarea cu celelalte două țări s-a materializat și în elaborarea comună, sub coordonare românească, a unui catalog cu o ținută grafică deosebită, redactat în limbile engleză și italiană⁵. Titlul (*Cucuteni – Trypillia: A Great Civilization of Old Europe*) a dorit să atragă atenția asupra locului important pe care această civilizație l-a deținut în Preistoria Europei. Atât catalogul, cât și expoziția s-au bucurat de aprecieri unanime, atât din partea publicului larg, cât și a specialiștilor și oficialităților – fapt pe deplin relevant și în presa italiană. Ținuta științifică deosebită a expoziției a determinat ca mai mulți profesori de arheologie de la universitățile din Roma, Napoli, Perugia, Pisa, Veneția să o viziteze, împreună cu studenții lor, pentru a ține lecții practice la fața locului.

În paralel cu pregătirea expoziției de la Vatican, s-a desfășurat, sub coordonarea Muzeului Național de Istorie a României, organizarea unei mari expoziții în Elveția despre arta neolitică din România. Inițiativa prezentării în Elveția a valorilor artistice din neoliticul României a aparținut, încă din 2004, Asociației *Hellas et Roma* din Geneva⁶. Prin strădaniile unui comitet științific, au fost selectate, din peste 30 de instituții deținătoare de patrimoniu arheologic, circa 500 de piese, care să acopere principalele aspecte ale vieții populațiilor neolitice de pe teritoriul României. Trebuie menționat că mai mult de jumătate din exponatele alese au aparținut civilizației cucuteniene, de fapt întreaga expoziție modelându-se (ca modalitate de etalare) în jurul celui mai reprezentativ aspect al neoliticului din România. Piesele culturii Cucuteni-Ariuşd au provenit de la muzeele din București, Iași, Piatra Neamț, Botoșani, Bacău, Vaslui, Bârlad, Galați, Tecuci, Sfântu Gheorghe, de la Institutul de Arheologie din Iași, ca și de la universitățile din Iași și Suceava. Splendorile culturii Cucuteni ocupă locul de frunte și în cadrul catalogului redactat cu această ocazie și tradus în franceză, germană și engleză⁷. Organizatorii elvețieni au ales pentru prezentarea expoziției⁸ spațiile generoase ale Muzeului de Istorie din Olten, un vechi oraș medieval, nu prea mare, dar situat la întretăierea celor mai importante rute care străbat Elveția, în cele patru direcții cardinale. Aceasta

5 Lăcrămioara Stratulat, N. Ursulescu et alii (eds.), *Cucuteni – Trypillia: A Great Civilization of Old Europe. Palazzo della Cancelleria, Rome – Vatican, 16 September – 31 October 2008* (texte: N. Ursulescu, Valentin Dergacev, Yuri O. Shilov), București, 2008.

6 Jacques Chamay, Fiorella Cottier, Frederike van der Wielen (eds.), *Hellas & Roma (Association pour l'Étude et le Rayonnement de l'Art grec et romain). 25 ans d'activité*, Genève, 2009, p. 63-65.

7 Manuella Wullschleger, Jacques Chamay, Frederike van der Wielen-van Ommeren (eds.), *L'art néolithique en Roumanie* (texte: Florin Drașovean, Dragomir Nicolae Popovici), Napoli, 2008.

8 Deschiderea a avut loc la 2 iunie 2008, în prezența Președintelui Confederației Elvețiene, Pascal Couchepin.

și explică, alături de o publicitate exemplar concepută, numărul neobișnuit de mare al vizitatorilor (peste 200.000) care au trecut pragul expoziției în perioada iunie-octombrie 2008). În cadrul aceleiași acțiuni, între 15 și 20 septembrie 2008, s-au desfășurat la Olten, în organizarea Departamentului de Antropologie al Universității din Geneva, lucrările celui de al V-lea Congres româno-elvețian de arheologie, cu tema *L'habitat néolithique le long du Danube, des Alpes à la Mer Noire*, în cadrul căruia câteva comunicări au fost dedicate unor aspecte ale civilizației cucuteniene⁹. Deși inițial organizatorii au preconizat ca această expoziție să fie itinerată în mai multe orașe europene, din păcate, acest proiect nu s-a mai putut realiza.

Faptul că România a putut organiza simultan, în 2008, două mari expoziții dedicate îndeosebi fenomenului cultural cucutenian, rămânând și în muzeele donatoare încă suficiente piese pentru expozițiile de bază, vorbește de la sine despre impresionantul patrimoniu provenit din numeroasele situri ale acestei civilizații, dintre care cele mai multe așteaptă încă să fie investigate, prin cercetări de amploare și cu caracter interdisciplinar.

O altă prezență de marcă a vestigiilor cucuteniene, în contextul mai larg al neoliticului de pe teritoriul României și din unele regiuni imediat învecinate, a fost consemnată în cadrul unei mari expoziții, deschisă la 10 noiembrie 2009, la New York, sub titlul: *Lumea uitată a Vechii Europe. Valea Dunării, 5000-3500 î. Hr.* și care a rămas deschisă până la 25 aprilie 2010. Inițiativa acestei prime mari expoziții arheologice românești în S.U.A. a venit din partea Institutului pentru Studierea Lumii Antice al Universității din New York, care a dorit să prezinte cele mai reprezentative piese ale eneoliticului din România și să întregească această imagine cu descoperiri similare din Republica Moldova (de la Muzeul Național de Istorie și Arheologie din Chișinău) și din zona adiacentă a Bulgariei (Muzeul de Istorie din Varna). Din cele 250 de exponate selectate, 175 proveneau din România, iar dintre acestea majoritatea covârșitoare aparțineau culturii Cucuteni, răspândită deopotrivă pe teritoriul țării noastre și pe cel al Republicii Moldova. Selecția pieselor și pregătirea expoziției s-a făcut sub egida Muzeului Național de Istorie a României, iar obiectele cucuteniene au provenit de la muzeele din Iași, Chișinău, Botoșani, Piatra Neamț, Roman, Vaslui, Bârlad și Galați, precum și de la Institutul de Arheologie din Iași¹⁰.

9 Dorin Nicola, Daniel Garvăn, *Les établissements Précucuteni de Poduri-Dealul Ghindaru*; N. Ursulescu, *Constructions de culte dans les habitats de Isăia et Târgu Frumos (Énéolithique ancien)*; Gh. Dumitroaia, D. Nicola, C. Preoteasa, *Maisons à étages du tell énéolithique de Poduri-Dealul Ghindaru*; D-tru Boghian, *L'organisation de l'espace dans l'habitat cucutenien de Fetești (dép. de Suceava)*; Cornelia-Magda Lazarovici, Senica Țurcanu, *L'organisation de l'habitat dans la culture de Cucuteni*.

10 Crișan Mușețeanu, *Expoziție arheologică la New York*, în *Magazin istoric*, an XLIV, s.n., nr. 1 (514), ian. 2010, p. 31-32.

Expoziția a prilejuit și editarea unui catalog, de o deosebită ținută grafică, la realizarea căruia au participat, pe lângă autori români, câțiva specialiști renumiți în cercetarea preistorică (precum David W. Anthony, Douglass W. Bailey, John Chapman ș.a.)¹¹. Expoziția a avut o largă receptare, inclusiv prin publicarea unor articole în presa americană¹².

Succesul acestui important proiect cultural internațional a determinat cele două instituții organizatoare să prezinte expoziția și în alte centre. Astfel, între 20 mai și 15 august 2010, expoziția a fost găzduită de celebrul *Ashmolean Museum of Art and Archaeology* din cadrul Universității Oxford, bucurându-se și aici de un mare interes¹³.

Cea de a treia locație a expoziției a fost la o altă celebră instituție muzeală: *Museum of Cycladic Art* din Atena, aparținând Fundației Goulandris. Față de primele două, la Atena s-a adăugat și un lot de piese grecești reprezentative, ceea ce a permis o comparare mai amplă a fenomenelor neolitice balcanice. Organizată sub auspiciile Ministerului Elen al Afacerilor Externe, expoziția a fost inaugurată la 6 octombrie 2010 și a rămas deschisă până la începutul lunii ianuarie 2011¹⁴.

O altă țară în care au putut fi admirate valorile culturii Cucuteni a fost Polonia. Datorită relației de colaborare pe care Complexul Muzeal Bucovina din Suceava le-a stabilit cu Muzeul Sileziei Inferioare din Bytom, muzeul sucevean a selectat peste 250 de piese, pe care le-a expus, într-o concepție originală, în sălile muzeului silezian. Piesele au provenit, în afară de Suceava (Muzeul și Universitatea), de la Complexul Muzeal Național „Moldova” din Iași, de la Complexul Muzeal Neamț, de la Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” din Bacău, de la Muzeul Județean de Istorie Botoșani, de la Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui, precum și de la Centrul Interdisciplinar de Studii Arheoistorice al Universității „A. I. Cuza” din Iași. Expoziția a fost deschisă pe 19 noiembrie 2008, în fața unui numeros public și a mai multor personalități ale vieții politice și culturale din Polonia. Din partea României, în afară de specialiști de la instituțiile organizatoare, a participat ambasadorul țării noastre, care a subliniat faptul că aceasta este prima expoziție arheologică

11 David W. Anthony, Jennifer Y. Chi (eds.), *The Lost World of Old Europe: the Danube Valley, 5000-3500 B.C.*, Institute for the Study of the Ancient World at New York University & Princeton University Press, New York, 2010.

12 John Noble Wilford, *A Lost European Culture, Pulled From Obscurity*, în *The New York Times*, December 1, 2009; Christine Lin, *Lost Artifacts of Old Europe Arrive in New York*, în *Epoch Times*, November 13, 2009.

13 <<http://www.ashmolean.org/exhibitions/future/?timing=future&id=50&exhibitionYear=2010>>

14 Muzeul Național de Istorie a României, comunicat de presă, 4 octombrie 2010 (<http://www.mnir.ro/ro/Evenimente/Eveniment.aspx?IDEveniment=116>).

românească în Polonia¹⁵. Cu ocazia acestei expoziții, a fost editat un catalog bilingv (în engleză și poloneză)¹⁶, precum și pliante în limba poloneză.

Prezent la vernisajul expoziției de la Bytom și impresionat de valoarea și calitatea pieselor prezentate, directorul Muzeului Național de Arheologie din Varșovia și-a exprimat dorința ca acestea să fie aduse și în capitala Poloniei. O cerere similară a venit și din partea directorului Muzeului din Cracovia, dar planul deja existent pentru viitoare expoziții nu a permis, pentru moment, materializarea ultimei propuneri.

În schimb, la 16 septembrie 2009, expoziția a fost deschisă la Varșovia, într-o nouă concepție muzeografică, de data aceasta fiind prezentate aproape 500 de piese. Și aici evenimentului i s-a acordat o atenție deosebită, la vernisaj fiind prezente numeroase oficialități poloneze, precum și ambasadorul României, secretarul de stat de la Ministerul Culturii și Cultelor de la București și directorul Centrului cultural român de la Varșovia. Publicul a putut admira comorile artistice ale străvechii civilizații, până la 14 ianuarie 2010¹⁷. Augmentarea expoziției a necesitat și editarea unui nou catalog, de asemenea bilingv (de dimensiuni mai mari) și a unui nou pliant¹⁸.

În fine, pe aceeași linie se poate considera că s-a înscris și expoziția „Cucuteni. Magia ceramicii”, realizată în parteneriat, în cadrul unui program PHARE al Uniunii Europene, de Complexul Muzeal Național „Moldova” din Iași și de Muzeul Național de Istorie și Arheologie a Moldovei din Chișinău, în colaborare cu Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui și cu Fundația „Cucuteni pentru Mileniul III” din București. Expoziția a fost deschisă întâi la Chișinău, între 17 iulie și 6 august 2009, apoi la Iași (în prezența Ministrului Culturii și Cultelor), între 14 și 30 august. Piese expuse au fost fotografiate și descrise într-un catalog editat de muzeografia ieșeni¹⁹.

*

Organizarea unei expoziții este deopotrivă un act de regie artistică, dar și de cercetare științifică. Cu atât mai mult sporește exigența științifică, cu cât expoziția se adresează unui public mai elevat, format în medii culturale de tradiție, unde există posibilitatea unei permanente comparații între civilizații și concepții diverse, așa cum a fost cazul și cu locațiile în care s-au deschis cele nouă expoziții despre Cucuteni, prezentate aici.

15 Anuța Maleș, *Piese de tezaur din patrimoniul Complexului Muzeal Bucovina, în expoziții internaționale*, în *Suceava*, 34-36 (2007-2009), 2009, p. 109-112.

16 Ion Mareș (coord.), *Cucuteni Culture – Art and Religion*, Suceava, 2008.

17 I. Mareș, *Cultura Cucuteni – Artă și Religie, expoziție organizată de Muzeul Bucovinei la Muzeul de Stat de Arheologie din Varșovia*, în *Suceava*, 37, 2010, p. 321-324.

18 I. Mareș (coord.), *Cucuteni Culture – Art and Religion*, Suceava, 2009.

19 Lăcrămioara Stratulat (coord.), Senica Țurcanu, Coralia Costăș, Loredana Solcan (eds.), *Cucuteni. Magia ceramicii*, Iași, 2009.

Departe de a fi o simplă etalare de artefacte, o expoziție arheologică este rodul unui act de cercetare, de meditație și de ingeniozitate. Expozițiile nu pot fi rezultatul acțiunii izolate a unei singure persoane, ci implică, în mod necesar, lucrul în echipă și modelarea diferitelor opinii, în vederea descoperirii soluției optime. În spatele exponatelor, care adeseori sunt vizitate în grabă, se află o sumă întreagă de acțiuni de investigare în teren și în laborator, ceasuri lungi de cercetare și meditație pentru descrierea corectă și încadrarea cronologico-culturală, căutarea febrilă a unor soluții tehnice pentru ca vestigiul arheologic să fie prezentat și estetic și științific.

Toate aceste coordonate ale cercetării, în care au fost implicate ample echipe de arheologi, muzeografi, restauratori, designeri de la mai multe instituții de specialitate, s-au aflat la baza aprecierii binemeritate (venită din partea unui public exigent) de care s-au bucurat recente expoziții dedicate „giuvaerului” preistoriei românești – civilizația Cucuteni.

Résumé

VALORISATION DES RECHERCHES ROUMAINES CONCERNANT LA CIVILISATION CUCUTENI PAR DES EXPOSITIONS INTERNATIONALES

Pour augmenter la visibilité des recherches archéologiques et interdisciplinaires concernant la plus notable civilisation de la préhistoire roumaine et européenne – Cucuteni – une intense activité de présentation, par des expositions internationales, des plus représentatives découvertes de cette culture a été initiée ces dernières années. L'article fait surtout des références aux modalités de présentation, aux catalogues rédigés à chaque exposition, aussi bien qu'à l'impact que ces „cartes de visite” de la recherche archéologique roumaine, exposées dans la période 2007-2010, ont eu dans les milieux académiques et auprès du public d'Italie, Suisse, Etats-Unis, Angleterre, Pologne, Grèce et de la République de la Moldavie.

Liste des Illustrations

- Fig. 1. *Accademia di Romania in Roma* – le vernissage de l'exposition d'affiches (2007).
 Fig. 2. La couverture du volume dédié à l'exposition et au symposium organisés à *l'Accademia di Romania in Roma*.
 Fig. 3. Rome 2008. L'entrée dans le *Palazzo della Cancelleria* avec l'affiche de l'exposition.
 Fig. 4. Rome 2008 – le vernissage de l'exposition Cucuteni-Tripolie.
 Fig. 5. Rome 2008. Vases représentatifs de la civilisation Cucuteni-Tripolie de Roumanie, de la République Moldova et d'Ukraine (de droite à gauche).
 Fig. 6. Rome 2008. Reconstitution d'une habitation Cucuteni.
 Fig. 7. Rome 2008. Vases de type Tripolie (Ukraine).

-
- Fig. 8. Rome 2008. Ensemble de culte précucutéenien de Poduri (dép. de Bacău).
Fig. 9. Rome 2008. L'ambassadeur du Japon en Italie visitant l'exposition.
Fig. 10. Rome 2008. Couverture du catalogue de l'exposition.
Fig. 11. Olten 2008. Musée d'Histoire, avec l'affiche de l'exposition.
Fig. 12. Olten 2008. Ensemble de pièces de culte d'Isaiia (dép. de Iași).
Fig. 13. Olten 2008. Couverture du catalogue de l'exposition.
Fig. 14. New York 2009. Affiche de l'exposition.
Fig. 15. New York 2009. Couverture du catalogue de l'exposition.
Fig. 16. Athènes 2010. Affiche de l'exposition.
Fig. 17. Bytom 2008. Affiche de l'exposition.
Fig. 18. Bytom 2008. Aspect du vernissage.
Fig. 19. Bytom 2008. Céramique Cucuteni.
Fig. 20. Bytom 2008. Couverture du catalogue de l'exposition.
Fig. 21. Varsovie 2009. Musée National d'Archéologie.
Fig. 22. Varsovie 2009. Aspect du vernissage.
Fig. 23. Varsovie 2009. Images de l'exposition.
Fig. 24. Varsovie 2009. Couverture du catalogue de l'exposition.
Fig. 25. Iași-Chișinău 2009. Couverture du catalogue de l'exposition.

Fig. 1. Accademia di Romania in Roma – vernisajul expoziției de postere (2007).

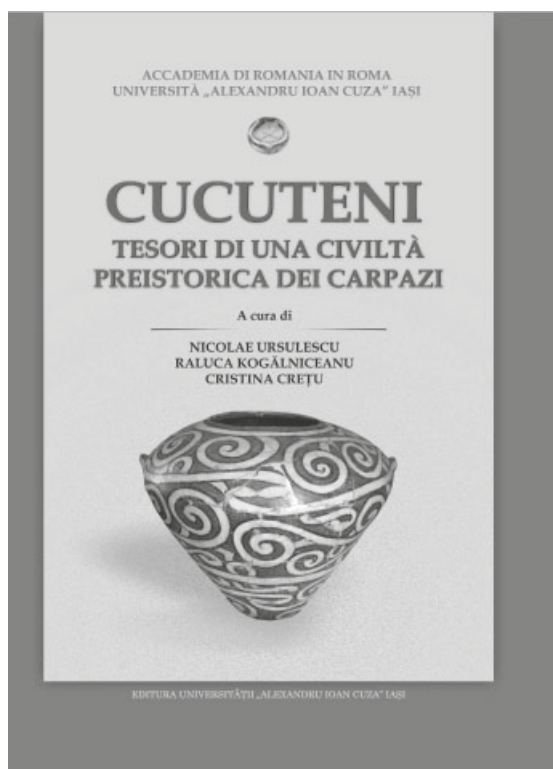

Fig. 2. Coperta volumului dedicat expoziției și simpozionului de la Accademia di Romania.

Fig. 3. Roma 2008. Intrarea în Palazzo della Cancelleria, cu afișul expoziției.

Fig. 4. Roma 2008 – vernisajul expoziției Cucuteni-Tripolie.

Fig. 5. Roma 2008. Vase reprezentative pentru civilizația Cucuteni-Tripolie din România, Republica Moldova și Ucraina (de la dreapta la stânga).

Fig. 6. Roma 2008. Reconstituirea unei locuințe cucuteniene.

Fig. 7. Roma 2008. Vase tripoliene (Ucraina).

Fig. 8. Roma 2008. Ansamblu de cult precucutenian de la Poduri (jud. Bacău).

Fig. 9. Roma 2008. Vizita la expoziție a ambasadorului Japoniei în Italia.

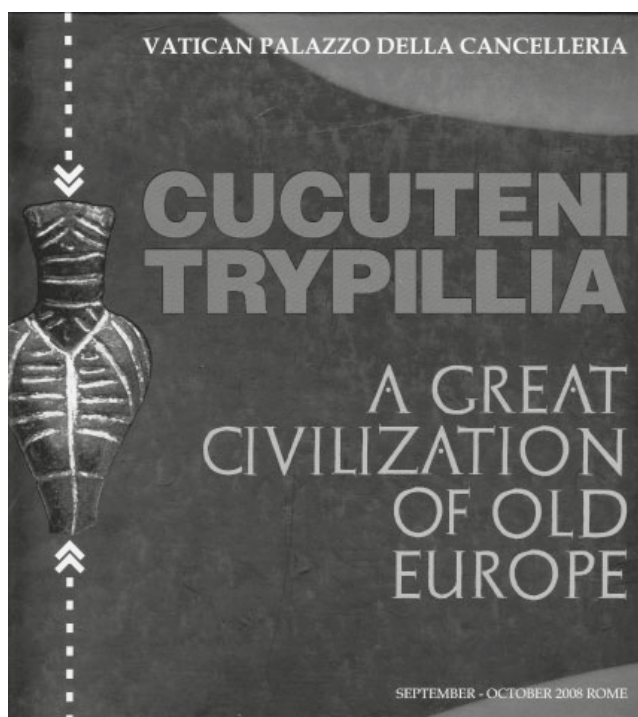

Fig. 10. Roma 2008. Coperta catalogului expoziției.

Fig. 11. Olten 2008. Muzeul de Istorie, cu afișul expoziției.

Fig. 12. Olten 2008. Ansamblul de piese de cult de la Isaiia (jud. Iași).

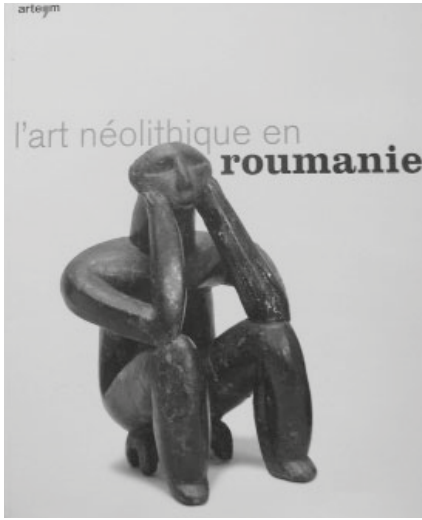

Fig. 13. Olten 2008.
Coperta catalogului
expoziției.

The poster has a black background. At the top, the title 'The Lost World of Old Europe' is in a large, white, sans-serif font, followed by the subtitle 'The Danube Valley, 5000-3500 BC' in a smaller font. In the center is a circular necklace made of numerous light-colored, shell-like beads. Below the necklace, the dates 'November 11, 2009 - April 25, 2010' and 'Free admission' are listed. Further down, the hours of operation are provided: 'Hours: 11 am-6 pm, Friday: 11 am-8 pm', 'Closed Monday', and 'Free guided tour Friday at 6 pm'. The name of the organizing institution, 'Institute for the Study of the Ancient World, New York University', is printed. The address '15 East 84th Street, New York, New York 10028' and phone number 'T. 212.992.7800' are also included, along with the website 'www.nyu.edu/isaw'. A vertical logo with the letters 'I', 'S', 'A', 'W' is on the right side. At the bottom left, there is a small line of text: 'Neolithic, Cardium and/or Mesolithic shell, Gorneo-Neolithic, Gorneo, 5000-3500 BC. The National Museum of Anthropology and History of Moldova, Chișinău.'

Fig. 14. New
York 2009. Afișul
expoziției.

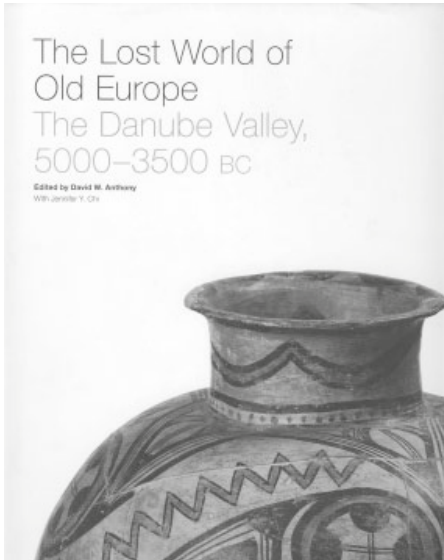

Fig. 15. New York 2009. Coperta catalogului expoziției.

Fig. 16. Atena 2010. Afîșul expoziției.

Fig. 17. Bytom 2008. Afîșul expoziției.

Fig. 18. Bytom 2008. Aspect de la vernisaj.

Fig. 19. Bytom 2008. Ceramică cucuteniană.

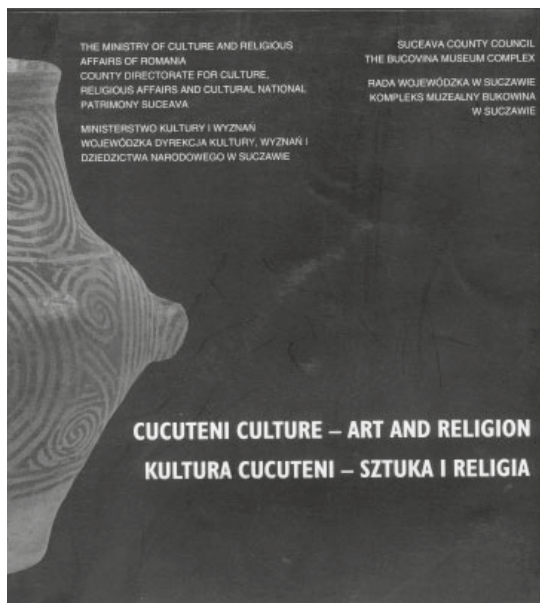

Fig. 20. Bytom 2008. Coperta catalogului expoziției.

Fig. 21. Varșovia 2009. Muzeul Național de Arheologie.

Fig. 22. Varșovia 2009. Aspect de la vernisaj.

Fig. 23. Varșovia 2009. Imagini din expoziție.

Fig. 24. Varşovia
2009. Coperta
catalogului
expoziției.

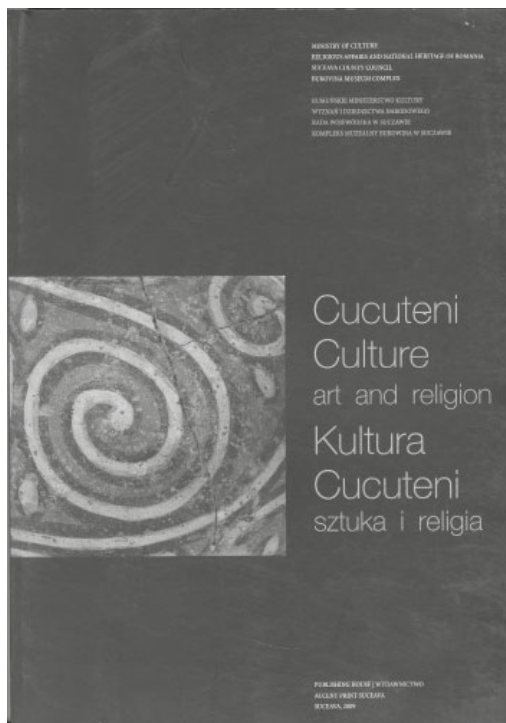

Fig. 25. Iași-Chișinău 2009. Coperta
catalogului expoziției.